

ABONAMENTUL

Pe un an . . . 24 Cor.
Pe o jum. de an 12 „
Pe trei luni . . . 6 „

Pentru Românii și străinătate:

Pe un an . . . 40 lei.
Pe o jum. de an 20 „

TELEFON Nr. 226

GAZETA TRANSILVANIEI

ZIAR POLITIC NAȚIONAL.

REDAȚIA
ȘI ADMINISTRAȚIA
Târgul Inului Nr. 30

INSERATELE
se primesc la administra-
ția. Prețul după tariful
și învoială.

Manuscrisele nu se în-
napoiază.

Un dar de nuntă...

Galați, 13 Martie v. 1914.

În veacuri trecute principesele duceau cu ele, în căsătorie, de țestre, provincii întregi — și așa, legăturile cu noua patrie și cu noul popor primeau drept temelie, legături cu vechiul pământ și cu vechii suptuși.

Sunt vremuri cari nu se mai întorc și nici nu trebuie să se mai întoarcă. Fie-cine, însă, fără să vrea, și le-a reamintit atunci când a cetit, în telegramele ziarelor, rezumatul articolului lui „Berliner Tagblatt”. Ca fost ostaș — ostaș de carieră în armata României — am stat și am rămas în afară de curentul vieții politice. Și dacă am stat departe de luptele politice din țară, am rămas încă și mai puțin inițiat în treburile «internationale»...

Cu toate acestea, chestia zestrei împărătești, a darului de nuntă pe care ar fi, după „B. T.”, să-l primească viitoarea Regină a României dela Țarul tuturor Rușilor, mi se pare ceva mai simplă decât atâtea șarade ale înaltei diplomații; așa că ea poate să fie cercetată și de un fost tovarăș de arme ai ostașilor lui Alexandru al II-lea, la Plevna...

Imi dau perfect de bine seamă că știrea lui „Berliner Tageblatt”, pe care ne dă să înțelegem că a primit-o chiar din Petersburg, poate să fie pe de-a-ntregul inventată. Fiindcă e explicabil interesul unor cercuri politice germane de a face irealizabil un asemenea proiect... Iar cel mai eficace mijloc e acela de a ne reaminti marea pricină dintre noi și Ruși și de a zădărnici apropierea printr-o anticipare ca aceea a ziarului berlinez.

Și, cu toate acestea, să fie oare cu desăvârșire imposibil de conceput o a doua retrocedare a Basarabiei de sud? ... Ar fi gestul Rusiei asemănător cu acela din timpurile medievale, când părți însemnate dintr-o țară se deslăbeau prin căsătorie? ...

Mai întâi, cele trei județe basarabene reluate în 1878 reprezintă o întindere atât de însemnată din uriașa Impărăție moscovită, încât, dându-le, Rusia, n'ar face, propriu zis, un sacrificiu. ... Pe de altă parte, e cert că Rusia are tot interesul — poate chiar simte nevoia urgentă — de a produce o schim-

bare în sentimentele noastre și, deci, în orientarea politică a României, și de a pune capăt dezacordului dintre tendințele politice rusești și anumite angajamente ale României.

Ori între noi, stă, în adevăr, deschisă, prăpastia Basarabiei, pentru a doua-oară pierdută... Și ori-ce s'ar realiza prin străduințele Franței, ale diplomației rusești, și chiar prin bunăvoința noastră, Rusia nu va putea să câștige ceia-ce îi este necesar în prima linie: **încrederea noastră**.

Basarabia cea mare, dintre Nistru și Prut, am pierdut-o acum un veac nu noi, ci ne-au pierdut-o Turcii... Era lupta între două împărății și fiindcă hotarul extrem, în miază-noapte, al Impărăției otomane era Nistru, a fost luat Nistru... Și a fost luat Turcilor, precum ne-a fost luat și nouă celor ce zăceam atunci în robia fanariotă.

Ne doare inima după Basarabia toată, dar după cea din preajma Dunării ni se sfășie!

În 1878 nu mai eram în vasaletatea nimănui, iar dela urcarea lui Alexandru Ion I Cuza pe tronul Țărilor unite, legăturile noastre cu Stambulul erau numai de formă. Carol I domnise 12 ani, organizase o armată, și, cu dânsa sârise în ajutorul Rușilor în momentele cele mai grele.

Cine a mai pierdut o bucată de țară, în asemenea condiții? Și cum am putea să dăm uitării o nedreptate atât de grea a fostului tovarăș de arme, mai puternic decât noi?!

Ne-am întors de peste Dunăre, în iarna aceia grea, după o trudă atât de lungă și cu atâția morți în inimile noastre... Și aflăm că în schimbul mării, — care fusese a noastră și era dreptul nostru, — ni-se lua pământul...

Batalioanele noastre basarabene, cari avuseră partea leului la luptele din jurul Plevnei, se întorceau acum, cu pământul lor împreună, sub stăpânire străină...

Înțeleg deci, Rușii, și înțeleg toată lumea, pentru ce această Basarabie ne desparte de dânsii... Cei cari am trăit anii aceia, și de bucurie și de amărăciune, facem constatarea, că deși au trecut 36 de ani de când Rusia a reușit să ne străineze cu totul de dânsa, astăzi domnește în poporul nostru aceeași stare de sentiment în ceia-ce privește

Basarabia pierdută în urma frăției noastre de arme.

Cei ce conduc destinele Rusiei cunosc aceste sentimente ale Românilor.

E întrebarea dacă pentru Ruși prietenia noastră face un asemenea sacrificiu. Fiindcă în afară de orice îndoială că după un astfel de gest, ar avea darul să câștige deplina încredere a Românilor.

Să fie deci posibilă o nouă retrocedare? Să fie cu neputință această însemnată „rectificare de graniță” din partea uriașei împărății rusești? ...

Sar putea obiecta că aceasta n-ar depinde numai de Țarul tuturor Rușilor; că va fi având el ținuturi mult mai întinse; dar cele trei județe dunărene nu sunt ale lui...

Trebuie să se știe, însă, că opinia publică din Rusia, care e pe deplin informată asupra motivelor noastre de neîncredere, n-ar fi atât de ostilă unui asemenea gest și că cercurile diriguitoare s-ar pleca și ele voinței Suveranului, spre a se da o reparație — de o serioasă utilitate politică acum — nedreptății regretată de foarte mulți Ruși.

Și apoi marea Ducesă, care ar veni la noi cu un asemenea dar de nuntă, ar câștiga dintr'eu început, inima unui popor întreg și ar afla cum se iubesc la noi Suveranii, cari ne iubesc țara.

Să fie, oare cu neputință?! ...
Un veteran.

Prelații noștri la guvern

Ziarele ungurești din Budapesta anunță, că metropolitul Mețanu, aflându-se în Budapesta la adunarea fundației Gozdu, a vizitat Miercuri pe prim-ministrul Tisza, cu care a conferit timp mai lung asupra unor chestii bisericesti-școlare. A mai vizitat pe ministrul de culte și instrucție Iancovich. La acesta au fost și episcopii Pap și Cristea. Vizitele n-au avut scopuri politice și s-au discutat numai chestiuni bisericesti-școlare.

Reforma regulamentului parlamentului austriac.

Știri din Viena anunță, că guvernul Stürgk intenționează o reformă a regulamentului intern al Reichsrathului pentru a asigura în modul acesta capacitatea de muncă a Reichsrath-

ului. În scopul acesta președintele parlamentului austriac Sylvester s'a adresat președintelui camerei ungare cu rugarea să-i trimită un exemplar al regulamentului camerei ungare.

Fundațiunea Gozdu. După o discuție de patru zile, Vineri s-au încheiat ședințele fundației Gozdu. Conform socotelilor aprobate averea fundației se urcă de prezent la 8,393.814 cor. față de ca. e pasivele fac 1,055.216 cor. Intratele anului trecut au fost de 522,958 cor. S-au votat stipendii la 216 tineri, în suma de 108.170 cor.

Pregătirile militare ale Rusiei.

Din Viena se anunță următoarele: Știrea că Rusia a interzis exportul cailor a stârnit senzație atât în cercurile militare austro-ungare cât și în cele germane. După părerea cercurilor militare, o asemenea măsură ce ar fi avut o mare importanță în trecut, merită și azi o deosebită atenție întru cât se învederează că Rusia vrea să-și asigure efectivul necesar de cai pentru armată. La Viena se știe de altminteri că Rusia a cumpărat în ultimul timp un mare număr de cai din România și Ungaria.

O notă a Albaniei către Puteri.

Guvernul grec își retrage trupele din teritoriile supuse evacuarii, dar trimite bande de antariți, organizate și bine susținute de autorități grecești. Situația în aceste teritorii devine din zi în zi mai amenințătoare și mai primejdioasă. Autoritățile grecești au tolerat formarea unui guvern provizoriu din partea lui Zografos, fără a i se opune, ceea ce dovedește că guvernul din Atena aprobă cele întâmplate în Epir.

Având în vedere că provinciile noastre trebuiesc evacuate cu totul până la 31 Martie, iar situația în nouile provincii se agravează mereu, guvernul albanez roagă puterile se intervină la Atena pentru a pune capăt acestei stări de lucruri. Guvernul ar fi cu atât mai recunoscător puterilor, întru cât i-ar veni foarte greu să recurgă la măsuri, cari ar provoca o nouă zguduire în Balcani. Guvernul albanez declină orice răspundere pentru această nouă fază a lucrurilor și reamintește că atrocitățile bandelor grecești au început de mai multe zile.

Prostul în vervă.

— Din nemțește —

Lui Dr. C. P.

Din norocire — sunt prost!
Simt și o știu dela alții. Dușmanii mi-o spun în față, dar prietiii șoptind la spate. Ei cred că mă offensează, și — dimpotrivă, îmi face o plăcere.

Desăteori, aflându-mă în societate, cu pretențiositatea inerentă firii mele, iau partea la discuții, și la despartire aud șoptindu-se la spate, că sunt — »măgar« — »prost« — îmi bate inima de bucurie. Iar dacă chiar mă apostrofează cineva numindu-mă »philister« — roșesc la față de bucurie. Cu acest cuvânt vreau unii să caracterizeze pe oamenii norocoși și fericiți.

Și să vezi buzele, cari exprimă acest cuvânt — ce zimbet emfatic, ce alere de superioritate! ...

Ah, cum îmi place zimbetul lor... Noi nu avem alta de făcut, decât să le mulțumim. Cu acest zimbet — care le înfrumusețează trăsăturile feții — timbrează ei oamenii, și ne scapă

pe noi de concurența lor! Aceștia însă sunt foarte rar norocoși și rar de tot fericiți dar ei sunt mai cuminți, mai serioși decât noi...

Eu însă privesc cu milă la ei... Cumințenia e periculoasă! Acești oameni de compătimit, cari suferă de această boală incurabilă a creierului, își bat mereu capul, cum s'ar putea îndrepta lumea și uită, mai totdeauna, de a-și îndrepta situația lor.

Față cu noi — prostii — ei formează o opoziție neputincioasă. Ideile și invențiile noi, pentru cari se jertfesc ei, noi la început le batjocurim cumsecade — apoi, după ce le-am probat valoarea, le întrebuițăm spre folosul nostru. Dar numai spre folosul nostru. Și partidul nostru e mare și puternic... e cel dela putere...

Ce mă privește personal, pot să vă asigur cu satisfacție, că din tinereță am fost împotriva meditării. Era sub demnitatea mea, de a avea o părere independentă; totdeauna numai atât am făcut, cât s'a pretins dela mine, în calitate de funcționar și om de onoare. Eu am umblat totdeauna pe drumul bățătorit și drept... pe drumul bune

educațiuni, a prejudiciului, al autorității și al moravurilor convenționale...

Pe șoseaua prostiei!
Deviza vieții mele a fost maxima marelui Socrate: »Eu știu, că nu știu nimic«. Și m'am încrezut în știința altora.

Câtă vreme oamenii cuminți, încrezuți în puterile lor intelectuale, sunt predispuși a suprataxa forțele lor proprii și a bagateliza greutatea vieții; — eu totdeauna am recunoscut, zimbând nerușinat, că sunt un prost veritabil și am întrebuițat în toate acțiunile mele toate măsurile de prevedere și de pază.

Și mi-a mers bine! — Mulțumită prostiei mele, azi sunt un om de autoritate și cu vază.

Referințele mele financiare sunt în cea mai perfectă ordine.

A cheltui sume mari — la asta nu m'am priceput nici când.

A cheltui bani — e o artă — îmi spuneau unii.

În relațiile mele cu femeile prostia nu mi-a fost nici când spre defavor. Am făcut experiența, că femeile urăsc

bărbații cuminți. Nu le place, dacă le transvede cineva. Vă asigur, că niciodată nu mi-am dat silința să le cunosc.

În cariera mea prostia mi-a fost un mare favor. S'a luat totdeauna în considerare presupusa mea îndemănare și omogenitate. Ajungând în posturi mai înalte, simțiam totdeauna omogenitate perfectă cu ceilalți domni.

Sunt un mare prietin al artei și al științei. Dar și în aceste — cu măsură. Poetul meu favorit e Horatiu. Aurea mediocritas — în toată singura cinosură posibilă pentru un gentleman!

De altfel am fost și sunt un gentleman din creștet până'n tălpi. Imbrac haine la modă și proferez cele mai moderne principii. Și cu mândrie mă numesc »philister«. Un philister, care dansează tango.

Viața mea familiară e fericită. Imi iubesc soția, deși dânsa nu mă poate suferi. Ea își are, ca toate femeile, cusururile ei, ceace însă nu mă influențează nici decât în ce privește sentimentele mele față de ea. Așa prost sunt eu!

Vă recunoaște ori și cine, că am

Principii români — în Rusia.

Alaltaeri după prânz a sosit în Țarskoe-Selo părechea principiară română împreună cu prințul Carol. La gară le-a eșit spre întâmpinare țarul, țarevna, marii-duci și marele-ducese ale Rusiei. Primirea, ce li s'a făcut principilor români, a fost extraordinară de călduroasă. Înălții oaspeți au fost apoi conduși și încavtrați în palatul Alexandrovski.

Ziarul oficios «Rossija» salută sosirea principilor români, printr'un elogiios articol, din care reproducem următoarele:

Legături de apropiată rudenie re-unesce pe augustii oaspeți cu familia împărătească a Rusiei. Vizita actuală întărește relațiile amicale dintre Rusia și România, cari sunt conforme cu interesele politice ale ambelor țări, cum și amintirile glorioase vecinic vii în inimile ambelor popoare. Ziarul constată progresele considerabile, în același timp culturale, economice și politice săvârșite de România în ultimii ani, sub guvernarea luminată a venerabilului ei suveran, excelența ei situațiune geografică, rodnicia solului, caracterul muncitor al populației României și li prezice un viitor mareț, demn de silințele guvernului său, în fruntea căruia se află acum bărbatul de stat eminent, fiul ilustrului Brătianu.

Din primii ani ai domniei regelui Carol, succesele activității interne economice și situațiunea internațională a regatului dunărean s'a întărit, impunând stimă Europei. Urmărind o politică pacifică, fără a neglijă nici moment adevăratele sale interese, nici datoritiile ei naționale, guvernul României sprijinit de opiniunea patriotică a țării, a jucat un rol capital în lichidarea crizei balcanice, a cărei prelungire constituia o gravă amenințare pentru pacea și liniștea Europei. Prin convocarea congresului de la București, guvernul român a apropiat încheierea păcii în Balcani, de o potrivă trebuincioasă pentru toți, în scopul realizării condițiilor normale ale vieții politice.

Apropierea politică dintre Rusia și România, despre care este acum vorba în presa streină, mai ales austriacă și germană, nu poate și nu trebuie să aducă vre-o umbră în opiniunea europeană și se explică prin comunitatea de vederi în politica internațională a celor două țări, cari se preocupă de păstrarea păcii și echilibrului politic în Balcani. Ar fi mai ales ciudat dacă între Rusia și România, cari sunt legate între ele prin amintirile comune ale unui trecut glorios, și prin comunitatea de religione, nu ar exista relațiile cele mai cordiale de bună vecinătate.

Urând bună sosire principelui regal și soției sale, care și-a dobândit simțimintele de iubire și de simpatie ale tuturor românilor, prin îngrijirile pline

toată îndreptățirea de a fi mulțumit. Și mă înveselește în deosebi, că succesul și norocul ce-l am, îl datoresc numai mie însumi. Prostia mi-a fost singurul capital. În acest senz — sunt Seifmademan.

De curând un tânăr, orbit de autoritatea mea, mi-a cerut sfaturi pentru viață — eu i-am răspuns:

»Îndeletnicește-te în arta prostiei tinere!

»Fața ce-o faci la aceste cuvinte ale mele, mă îndreptățeste la cele mai bune nădejdi.

»Când te vei poticni undeva în cuvântul aspru »prostie« — tradu-l așa: »minte sănătoasă«. Sugerează-ți, că cumințenia e o lipsă de inteligență, ori, din parte-mi, să-ți zici așa: ai fi mai cumințe, dacă ai fi mai prost!

»Ascultă-mă tinere! În hoc signo vinces!

Cerdac.

de abnegațiune ce a dat de curând răniților și bolnavilor, ziarul «Rossija» exprimă ferma convingere că această vizită principiară va contribui mai mult la dezvoltarea și întărirea legăturilor de amicitie cari unesc ambele țări vecine.

Răposatul Mangra provocă... D-l N. Iorga serie în «Neamul Românesc» următoarele: «In »Telegraful român« supt iscălitura Vasile Mangra se încearcă o polemică științifică. Eu nu pot răspunde la această provocare. Părearea mea simplistă e că un om, mort printr'o infamie politică, nu poate trăi nici în știință. Dacă aduce fapte sau idei noi, acelea se discută, cu scârba pe care o ai culegând aur din murdării. Aurul se culege din murdării, înălțându-le. Dar o discuție oarecum personală, privind omul, nu se poate face cu acești morți ai păcatelor lor: din murdării nici cel din urmă vagabond nu se coboară să ridice o coajă de pâine.»

Mișcarea revoluționară din Ulster. Criza parlamentară engleză provocată de evenimentele din Ulster este staționară. In camera comunelor se va continua astăzi dezbaterile bilului »Homerule«. In scopul acestei a sosit la Londra și șeful mișcării revoluționare din Ulster, lordul Carson. Știria despre apropiata dizolvare a camerelor engleze se menține.

Chestiunea română.

Chestiunea română, deși s'a terminat dezbaterile ei în cameră, continuă a sta la suprafață. Acum se ivește iarși și în o formă curioasă. E vorba ca Tisza să înceapă din nou tratativele de pace cu Românii.

Reluarea tratativelor.

Ziarele publice informația că Tisza va relua tratativele cu Românii. Informația a publicat-o mai întâi un ziar litografat, dar iară a indica sursa de unde a luat-o. Ziarelor din București li sau depeșat din Budapesta următoarele în chestia aceasta: Un ziar litografat, așă din cercurii politice că primministrul Tisza va reluce tratativele cu românii.

Primul ministru a declarat un prelat român că tratativele n'au fost abandonate, ele vor reluce în curând. Contele Tisza a spus că firul tratativelor n'a fost rupt, ci numai încurcat, așa că acum trebuie descurcat.

Noi credem, că informația s'a născut în urma unor declarații ale lui Tisza făcute în interesul păcii, dar auză mai de aproape i-a dat hotărârea luată în congregația județului Cojocnei, despre care am făcut amintire.

Să meargă mai departe...

In congregația din săptămâna trecută a județului Cojocnei, fiind la ordinea zilei exprimarea părerii asupra atitudinii lui Tisza în chestiunea română, Dr. Iuliu Pordea șa propus și congregația a primit cu unanimitate propunerea următoare:

«Adunarea declară de folositoare din punct de vedere al păcii și al consolidării stărilor noastre publice interne, tratativele puse la cale de primministrul Tisza pentru încheierea păcii cu naționalitățile și li roagă să meargă mai departe pe calea apucată.»

Iată sursa reluerii tratativelor, care pentru unii naivi se confirmă prin faptul, că Tisza a adresat o depeșă prefectului din Cluj conte Bethlen Ödön, în care li mulțumește pentru acceptarea unanimă a propunerii d-lui Pordea, și își exprimă dorința că asemenea sentimente să stăpânească societatea ardeleană. »Atunci — zice Tisza — poate să se creioze armonia veritabilă a spiritelor, a cărei binecuvântare o vor simți atât națiunea maghiară cât și Românii.»

La toate aceste nu putem zice altceva, decât: dați-ne drepturile ce ni-se cuvin și — pacea e gata.

Hotărârea județului Timiș.

Alături a venit la ordinea zilei în adunarea județului Timiș propunerea lui EMKE asupra chestiunii române. Comitetul permanent a propus să se pună la arhivă protestul, căci județul Timiș se află bine cu naționalitățile (?) și are încredere în tratati-

vele lui Tisza. A vorbit Tornyay Gyula și a cerut executarea legii de naționalitate sau împăciuirea tuturor naționalităților. Adunarea a decis punerea la arhivă a propunerii.

Partidul socialist și apropiatele alegeri.

Paris, 27 Martie n.

In ultimii ani partidele conservatoare au dus o luptă violentă contra republicei. Acest atac contra republicei este acum mult mai puternic și mai bine organizat ca în timpul afacerii Dreyfus. Intrunirile și manifestațiile regaliste și cele ale partizanilor prințului Victor Napoleon, cari odinioară erau foarte rare și n-aveau nici un răsunet, în ultimii ani au părăsit platonismul de odinioară și au luat o formă de dușmănie mărturisită contra republicei. Prin numeroasa presă de care dispune, partidele monarhiste nu numai că fac critica cea mai acerbă a instituțiilor republicane și duc o campanie disperată, ci chiar vorbesc ca de o imediată realitate, de căderea actualului regim și restaurarea monarhiei.

In afară de aceasta în ultimul timp această atitudine a partidelor antirepublicane a coincis cu venirea la putere a unor oameni politici, din cari unii, deși veniți din extrema stângă, au inaugurat o politică care era în dezacord cu adevăratele aspirații ale democrației. Astfel s-a putut obține prin sprijinul parlamentar al partidelor conservatoare: legea de trei ani în armată — care este primită de majoritatea țării și chiar de specialiști ca o cauză a slăbirei puterii militare a Franței — restrângerea libertății de asociație, de intrunire și a presii, îndepărtarea or-cărei încercări de reforme largi și democratice.

Aceasta a creat o situație politică excepțională, pe care partidul socialist n-a putut s-o ignoreze. Dealtfel în ultimul timp chiar, prin acțiunea sa parlamentară și extraparlamentară, a început o campanie energetică contra tentativelor reacționare, pentru ca acțiunea lui să nu fie angajată.

In congresul ținut în luna Ianuarie la Amiens, partidul socialist și-a formulat programul pe care-l va așșa la apropiatele alegeri și tactica pe care o va urma.

De data aceasta însă coborând din turnul de ivoriu al intransigenței marxiste, partidul socialist francez a luat o atitudine clară și hotărâtă, ordonată de grava realitate a evenimentelor actuale.

Dezbaterile cari au avut loc la Amiens, sunt foarte importante și dovedesc cu ce minte lipe și cu câtă exactitate partidul acuzat de antipatriotism a înțeles adevărata situație a patriei și s'a conformat în consecință.

Declarând în mod principiar că forța, disciplina și progresul său s-a realizat prin politica de intransigență contra tuturor partidelor burgheze, arată totuși că fiind un partid de luptă continuă, trebuie să ște seamă de împrejurările și evenimentele de fiecare zi.

Pentru socialistii partidul radical este tot un partid burghez, care adesea a urmat o politică contrară intereselor clasei muncitoare. Dar partidele, contra cărora trebuie să lupte cu înverșunare, sunt partidele antirepublicane — cari urmăresc reintronarea vechiului regim — și partidele conservatoare republicane — cari prin politica lor de democrație ipocrită, slăbesc bazele fundamentale ale republicei.

Astfel partidul socialist recunoscând toată sfortarea de 43 de ani a radicalismului francez pentru consolidarea republicei, se declară gata a colabora cu acest partid burghez în lupta comună contra dușmanilor republicei.

In prima zi de alegere votul va trebui să fie dat candidatului socialist iar în ziua de balotaj, dacă candidatul socialist va fi obținut mai puține voturi decât candidatul radical, votul va trebui să fie acordat acestuia.

Prin aceasta se face o operă de întărire a democrației și de consolidare a republicei. Socialistii voesc prin această colaborare radicalo-socialistă să aducă în cameră o mare majoritate republicană, prin care să se cucerească și să se lărgească minimul de libertăți fără cari instituțiile muncitorești nu se pot desvolta în mod puternic.

Această alianță electorală a socialistilor cu radicalii — ai căror părinți comuni s-au luptat împreună pe baricade la 1789, 1848 și 1871 — a provocat oare care teamă în rândurile partidelor din dreapta, cari acuză pe socialistii de inconsecvență teoretică.

Nu mai atentatul politic al d-nei de Caillaux — care a desvăluit oarecari acte puțin amabile a unor fruntași radicali — poate să influențeze întrucâtva această înțelegere.

Vitorul cel mai apropiat ne va arăta.

Sărbătorirea d-lui Octavian Goga.

(Urmare.)

Continuăm azi cu momentele sărbătorii d-lui Goga la banchet. Dăm discursul d-lui Triteanu și în estrea vorbirile d-loi prot Teculescu și N. Ivan, și o parte din depeși.

Discursul dlui Triteanu.

Domnilor. Am cetit undeva, că poporul e o ființă, necesară și involuntară; necesară fiindcă să înfrupte din jocul îndărătnic, dar suveran al forțelor din natură și involuntară pentru-că la început înainte de-a ajunge la conștiința de sine crește și se desvoaltă în color, ca orice vietate din univrs; după-ce însă încheierea organică s'a desvârșit și dupăce printr'un graiu specific a primit o individualitate de sine stătătoare, atunci poporul devine o ființă voluntară, a cărei voință să manifestează prin operele de simțire și cugetare a personalităților distinse. egite din sânul său. (S. Mehedinti: Cătră noua generație) In aceste personalități să cumulează energia specifică a unui neam, din care energie genul intrupează operele de artă. Un popor numai din aceea zi începe a fi considerat și a avea o valoare reală în lumea cultă, din care zi prin operele de artă a genurilor săi va și se iculască în simfonia universală a neamurilor, fără să provoace cea mai mică disonanță. Și istoria unui neam să înfrupte din istoria erolor săi; în cari e sintetizată genialitatea neamului.

Evoluția unui popor este succesiunea unor procese psihologice, cari nu se desvoaltă în linii drepte, nici în răs-timpuri determinate. Jocul naturii e capricios și de multe ori nedrept, suiș și coborăș, biruință și cădere, adevăr și minciună, idealism și decepționism, toate aceste stări sufletești alternează la întâmplare, dar totdeauna într'o cadență ritmică. După epoca de înălțare și înflorire, după epoca în cari genul sănătos pun rezultate din domeniul științei și prin opere de artă dă un avânt în drumul spre eucetire, după astfel de epoce — de regulă — urmează somnolențe, lăncezeală, demoralizare.

Aș eși, de sigur, din cadrele unui toast, dacă v-ăș ilustra acest adevăr cu exemple clasice din istoria mai îndepărtată a neamului nostru. Cu permisiunea d-voastră însă vom fixa adevărul, că după operația viguroasă dela 1848, plină de sănătate și de idealism, în viața noastră națională — culturală — fie în urma violențelor dușmănoase, fie în urma oboselii organice, — a urmat o epocă de tănjire, o toropeală, o rezemare generală. Incontestabil am avut și în timpul acesta o seamă de profesori harnici dar nu s'a ivit un Gheorghe Lazăr; am avut și avem un elev luminat, dar întârzie a se ivi un Șaguna; am avut luptători politici îndrăzneși dar unde e un Bărnau sau un Iancu? Bărbați, cari în astfel de epoce lasă în urma lor o dungă de lumină, sunt firi sensibile pe cari le îndrumă spre muncă vibrațiunile epocii creatoare trecute, sau a unui puternic talent dispărut. Puternicul talent a lui Eminescu harfa cător epigoni n'a instruat-o, fără ca vre-unul să se poată ridica la înălțimea maestrului.

Domnilor,

Am făcut această reprivire pentru a vă învedera mai desușit conturile unui rășărit de soare; pentru a constata împreună cu d-voastră că azi neamul nostru românesc în drumul său eucetitor a atins o culme cu largi perspective spre vitorul său de aur. Biruința principului național în formațiunea statelor, prăbușirea sistemului feudal și introducerea reformelor democratice, importanța în deobște recunoscută a regatului Român, mulțimea jertfelor aduse ca preț de mântuire și în fine ivirea profetilor a focurilor de pe culmi a căror opere de artă sunt pietrii unghiulare și semnalează nouă epoce în viața unui neam. Provedința d-zească în nemărginita sa bunătate a voit, ca tocmal din mijlocul nostru să se iviască bărbatul genial, care prin puterea talentului său a știut să trezească din amotșire și să împreune într'o armonică simțire sufletul întregului neam românesc. Acest apostol e iubitul și mult apreciatul nostru prietin: Octavian Goga. Coborîtur din neamul trușă și dărz al țărănilor noștri mărgineni cu nuanțe de aristocrație, în fericită amestecare cu sufletul bun și larg al țărănilor de pe valea Târnavel, în caracterul lui Oct. Goga e sintetizată mândria specifică a neamului latin. Intocmai, ca vechii elini, cari în iubirea lor de neam pe orice străin li numiau »barbar« în opoziție, cu »ethnos«, astfel toată cugetarea și simțirea prietinelui nostru e călăuzită de un siagur ideal: deosebirea și ridicarea neamului românesc în rândul popoarelor civilizate.

Am abuzat prea mult de paciența d-voastră, și de aceea abstau dela indicarea însușirilor specifice ale caracterului, cari să reflectează în opera poe-

tului Goga. Fire impetuoasă, cântăret luptător, el militează pentru biruința principului prin cultură la libertate.

Pătruns de aceasta credință era numai natural, că să-și îndrepte privirea și pașii spre emporiul de cultură al neamului românesc.

La noi se răspândise legenda îndreptățită, ori ba, nu discut, că un mare bărbat de stat din regatul liber ar fi zis: »vrem Transilvania, dar fără transilvăneni, atât eram de coborși în ochii lor. Poetul O. Goga a trecut Carpații — dar nu cu cereri de milostenie, ci cu gând de eucetire. Și minune: în scurtă vreme l-a eucetit prin opera sa literară, depus în cele 3 volume de poezii, dintre cari cel dintău a fost premiat de Academia Română. — După o prodigioasă muncă intelectuală, risipită prin coloanele ziarelor noastre, a increment un colț de Ardeal într'o operă dramatică. Prin scormonirea celor mai adânc probleme sociale, prin înfățișarea lor plastică și prin interpretarea desvârșită, care li-o dă neintrecuții actori dela Teatrul Național, acțiunea din »Domnul Notar« evocă în privitori senzația realității. Lumea se emoționează, plânge, râde, strigă, aplaudiază, izbucnește în cântece de vitejie; autorul e aclamat și purtat pe brațe, drept intruparea visului neîmplinit, copil al suferinței, de jalea căruia ni-au răposat și moșii, și părinții. Triumful prietinelui O. Goga înseamnă: Sărbătorearea unității culturale a neamului românesc. Iată, domnilor, un artist mare, egit din poporul nostru, prin opera căruia vom putea și noi intra în hora neamurilor culte.

Să trăiască la mulți ani!

Discursul D-lui Teculescu.

Di. Protopop Teculescu accentuând, că la cuvântul, pentru-că la aceasta fi dă oarecare drept însăși piesa: »Domnul Notar«. Se spune în ea despre Bălgard, despre Alba-Iulia și mai multe alte comune, toate din cercul Albei, apoi continuă:

Domnilor și fraților! Este foarte mult aceea, ce s-a scris și s-a vorbit la frații noștri de dincolo. Multe de toate s-au vorbit și scris despre soartea noastră a Românilor de aici. Ni s-au dat și până acum nespuse semne de dragoste și de iubire. Acum deodată a venit postul Goga cu »Domnul Notar« și atunci după multele, ce s-au spus frații de dincolo, ei nu s-au mai mulțămii cu iubirea, ci i-au făcut lui Goga o manifestațiune, ca unul rege, unul rege al gândirei. Pentru ce? Pentru-că D-nul Goga cu ingenioasa sa producție a nimicit multe păreri greșite, ce-și formaseră mai înainte ai noștri despre noi. D-l Goga însă prin măestria penei sale a luat un petec din Ardeal și l-a pus pe scena teatrului național din București, icoană vrăjtită a vieții de pe plaurile noastre. Și atunci au venit frații de dincolo să ne cunoască din intuiție directă poporul. Și astăzi toți Românii cei alesi ne pot câștiga dincolo cinstu și dintre puținii alesi cel dintăi este poetul nostru Goga (Trăiască! Urale prelungite!)

Nu mai vorbesc despre cuprinsul piesei, nu mai vorbesc despre caracterele persoanelor din ea, dar totuși mă opresc un moment la text și-ți și eu, că a răbdat bietul țaran Borza și necredința și înșelătoria și nedreptatea, dar n-a răbdat să-l batjocurească legea. (Așa-!!) Culmea durerei, a furiei, a mâniei l-a ajuns atunci, când notarul l-a bicliuit icoana, la care s-a închinat.

Aceasta spune mult. Nu am eu cuvinte să esprim acea ce spune momentul acesta; negreșit feciorul popii Iosif a știut-o spune în modul cel mai potrivit. Am înțeles din spusele lui, că noi avem datorința să grăjim de acea lege românească pentru-că legea aceasta li este viața noastră și de se va atinge cineva de lege, acela își va primi pedeapsa cutezanței sale. (Așa-!)

In fine dl. protopop dorește succese dlui Goga

Vorbirea d-lui Ivan.

Domnilor! Dați-mi voie, ca înalnte de toate să mulțumesc inteligenței române din localitate și fruntașilor din provincie cari au venit să manifesteze împreună cu noi dragostea, ce o avem față de dl Goga.

Eram datori domnilor, ca să manifestăm această dragoste față cu un bărbat, care a purtat cu cinstu numele Transilvaniei pe malurile Dâmboviței. Eram datori să-i dăm și noi tributul nostru de recunoștință pentru aceasta și să-l încurajăm în drumul lui, pentru-că drumul lui triumfător este drumul, care ne duce și pe noi cu gândul, ca odinioară să triumfăm și noi în numele unității de cultură și de conștiință națională.

Și manifestația de astăzi este semn, că noi înțelegem talentul, este semn, că știm să recunoaștem munca, și este și un semn, că poporul, care poartă în sufletul său o comoară nespuse de mare și neprețuită, precum este ideea unității noastre sufletești, știe să

aprecieze după merit bărbații luminați ai săi.

Și de aceea țin eu, ca să vă mulțămesc, fiind că pentru Goga va fi cel colo un nou îndemn de muncă și aceasta va fi pentru el un nou îndemn de a purcede tot mai departe pe calea pe care a apucat, ridicându-se peste toți acei scriitori, cari cu măiestrie au purtat condeii, fie ei din Transilvania, fie din România. De aceea eu țin, că manifestația aceasta de astăzi a fost o datorință, care trebuia să ni-o facem, pentru ca să arătăm și celor de dincolo, că frații lui Goga totdeauna cu toată dragostea sufletului știu să recunoască talentele și meritele lui.

Di Ivan declară apoi, că încheie partea oficială a convenirii mulțămind încă odată tuturor.

Telegrame.

Budapesta. Ne asociem cu tot avântul sufletelor noastre la sărbătorirea întâului dramaturg al Ardealului.

Societatea academică »Petru Maior« Satunou. Românii din părțile Panclovel felicită pe poetul Goga, trezitorul celor cu sentimente adormite. Trăiască spre fala și idealul nostru.

Petru Stoica, Dr. Alexandru Birescu.

Orăștie. Cântând, ne întărim, cântând ne mărim sufletește pentru ziua cea mare, care o pregătește opera poetului.

Reuniunea română de cântări.

Deș. Garda tinerilor, după strălucitele succese, cu însufiețire nemărginită stă la dispoziția generalului Octavian Goga, în luptele pentru conservarea noastră națională. Trăiască bunul nostru prietin și falnicul conducător, Goga!

Dr Iosif Boca.

Bistrița. Prin literatură trăește și se înalță neamul, trăiască poetul Goga!

Dr. Tripon.

Deva. Noi atât de des atinși de crivățul duhului domnilor notari, noi, copiii pătimirilor dela urne, mărim pre cel ce a săpat în stăncă suferința noastră de neam și a creat prototipul vesplilor dela alegeri.

Românii din Deva.

Viena. Salut cu căldură și admirațiune pe intruchipătorul suferințelor și aspirațiunilor neamului.

Dr. Sturza.

Abrud. Rog talmăciți Domnul Goga salutul călduros și recunoștința sinceră a Românilor din Munții Apuseni, din prieljul succesului său frumos și de mare însemnătate.

Dr Laurențiu Popp.

Cohalm. Luăm parte sufletești și noi la sărbătorirea lui Goga. Pentru Românii din Cohalm și jur.

Beroan, protopop.

Alba-Iulia. Sărbătorim împreună cu d-v. pe cântărețul pătimirei noastre.

Dr. Fodor, Dr. Pațiuța, Dr. Mirza, Dr. Corneli Muntean, Dr. Zaharie Muntean, Dr. Popp, Bogdan, Sava, Gilgor Pațiuța senior.

Lipova. Sufletește fiind între Voi, adereș la omagiul adus poetului și luptătorului Octavian Goga. Trăiască poetul și frații, cari i-au apreciat opera.

Dr. Aurel Cioba.

Timișoara. La sărbătorile Domnului Goga se alătură întreagă societatea românească din Timișoara și te rugăm a-i talmăci omagiile noastre pentru eminentele servicii aduse cauzei românești. Dorim, ca succesul »Domnului Notar« să-i fie numai o frunză dia cununa de lauri, ce i-o împletește neamul românesc.

Dr. Cosma. Carabașu, Dr. Adam, Dr. Mezin, Dr. Crăciunescu, Dr. Dobosan, Dr. Crăciun, Dr. Balta, Dr. Ciobaș, Dr. Bogdan, Marcu, Piao, Miculescu, Ardelean, Dr. Farchesou, Dr. (Indescifrabil) Dr. Freda, Mosorca, Olariu I. Bandu și Lepa.

Deș. Reunoscătorii de cinstea, ce, aduce neamului, felicităm autorul »Domnului Notar.«

Dr. Dozse (?)

Bistrița. Asociindu-ne celor ce înțeleg strigățul vremii despre afirmarea conștiinței naționale, felicit pe autorul dramei: »Domnul Notar« și salut pe cei ce manifestează pentru el.

Protopopul Pletosu

Orăștie. Meseriașii români din Orăștie esprimă recunoștința poetului, care prin opera sa literară accelerează realizarea idealului nostru comun.

Cristea, președinte.

Făget. Sărbătorile noastre sunt sărbătorile întregului neam românesc. Salutăm cu mândrie pe falnicul erou al luptei pentru unitatea culturală a tuturor Românilor.

Pentru Românii făgețani: Dr George Garda.

Orăștie. Românii orăștieni se a-lătură fericiți la sărbătorirea cântărețului pămîntului nostru.

Dr. Vlad, Dr. Sglimbea, Moța, Dr. Papiu, Dr. Boca, Cristea.

Lugoș. Admirăm și sărbătorim în sufletul nostru succesele obținute de distinsul și iubitul nostru poet Octavian Goga. Trăiască la mulți ani spre bucuria întregului neam.

Dr. George Popovici, Dominic Rațiu, Dr. Galici, Crăinicescu, Lupu, Secoșan.

Reghinul-sădesc. Stimă și recunoștință poetului nostru, Goga pentru înălțarea prestigiului națiunii române. La mulți ani Românii din Reghin: Dr. Ioan Popescu, Iosif Popescu.

Hațeg. Celui care a știut să intruchipeze cu adevărat durerea neamului, vestind lumii vrednicia lui de viață, lui Octavian Goga îi trimitem întreaga sufletelor noastre dragoste.

În numele Românilor hațegani.

Dr. Victor Bontescu, Dr. Aurel Fulea, Indescifrabil Dr. Ioan Hăca, Ana Ilieș, Ioan Vaslu, Ludovic Mesaros, Ioan Budiu, Liviu Budiu, Victor Pop, Aurel Eliu, Pompel Popescu, Fabiu Bontescu, Paul Oltean și Dora Dr. Bontescu.

Făgăraș. Românii făgărașeni entuziasmați de marele succes al »Domnului Notar«, trimite călduroase felicitări poetului pămîntului nostru și se asociază la sărbătorirea lui.

Popa vicar, Borzea protopop, Dr. Șerban, Dr. Șeneșea, Dr. Vasu, Dr. Pandrea, Dr. Popescu, Dr. Prales, Jiga, Dejenar, Toma, Dărogea, Delean.

Săseșeg. Poetulul pămîntului nostru, Octavian Goga, reînnoiește dintre al noștri între noi, îi trimitem calde salutări. Inteligența română din Săseșeg.

Fofeldea. Salutăm cu drag pe campionul vrednic și mândru al culturii noastre românești, sărbătorit astăzi în Sibiu și dorim autorului »Domnului Notar« să trăiască la mulți ani.

Despărțământul Noctrih al Asociațiunii: Petrescu, director.

Teina. Din incidentul sărbătorirei prilejite iubitului nostru poet Octavian Goga, când Românii de pretutindenea tresălită de bucurie, vă rugăm a exprima și în numele nostru stima și venerația, ce-l o datorăm.

Petru Cirea, Victor Muncuș, Valeriu Suciu, Dr. Ștefan Oniga, Ioan Lupșan, notar Antoniu Gligor, subnotar Maximilian Jurca, Dr. Aurel Șerban, Ioan Medrea, Românii dela poalele munților.

Șimleu. Ajute Dumnezou ca acordurile produse de »Domnului Notar«, în inimile fraților de dincolo să fie preluatul la concertul ce va trebui dat cât mai curând de întreg neamul nostru. Trăiască pregătitorul concertului, autorul »Domnului Notar«. Șimleeni.

Câmpeni. Omagii noastre edificatorului unității noastre naționale, marelui Goga.

Românii din Munții Apuseni.

Crasna. Felicităzăm tălmăcitorul suferințelor noastre

Dr. Augustin Pinteș.

Dicioșanmărtin. Sărbătorim și noi în sufletul nostru pe distinsul flu al neamului românesc, Octavian Goga, care cu atâta măiestrie a știut să ducă pe scenă câteva momente reale din suferințele noastre.

Simion Căluțiu avocat, Dr. Virgil Radeș, adv., Dr. Marcin Căluțiu adv., Laurențiu Pascu protopop, Anastasiu Bega, dirigentul filialei Albina, Dr. Emil Folca, adv., Victor G. Maior, director de bancă, Constantin Mușea, funcționar »Albina«, Ilie Reu, practicant al Albina, Ioan Todoran, funcționar Albina, Nicolae Francu, preot, Victor Herman, funcț. Albina, Alimpe Cucecean, cancelist, Augustin Chețian, preot, Nicolae Popa, funcț., Petru Samargițean, preot, Inv., Victor Pop, preot, Vasile Debuș, preot, Dr. Preda adv., Vasile Pop, cassar la Vulturul, Nicolae Platon, paroh, Dr. Onoriu Cismașiu, cand. adv., Augustin Folca, preot, Iulius Anca, comerciant, Danilă Boila, comerciant și încă 8 subscieri.

Caransebeș. Felicităm la succesele strălucite. Cele multe înalte.

În numele multora: Dr. Barbu.

Deș. Binevoii a împărtăși urările de bine și călduroasele noastre felicitări falnicului nostru conducător și marelui poet Goga pentru serviciile prețioase făcute neamului românesc.

Rusu Simion, Dr. Iosif Bosa, Ioan Anca Mihai.

Brașov. În schimbale binesunătoare cu stăpări de finice întâmpin pe sărbătorit. Pronia să-ți dăruiește zile multe de sărbătoare.

Patriarhul.

Mercurea. Reunirea femellor române întrevede în succesul lui Goga fericirea filior lor. Trăiască!

Biurul.

Lugoș. Poetulul laureat, care asemănat fulgerului luminează orizonturile viitorului nostru, stimă, dragoste și admirație.

Tinerimea română din Lugoș.

Mercurea. Goga e identificat cu cultura poporului român. Inflorescă.

Biurul desp. Astrei Mercurea. (Va urma).

Dela »Societatea pentru fond de teatru român«.

— Un comunicat. —

Intrunindu-se în 28 și 29 Martie a. c. în Brașov, comitetul Societății,

sub prezidiul d-lui Dr. Alexandru Vaida, în ședință plenară, fiind de față d-nii: Dr. Val. Branisce (Lugoș), Dr. Iosif Blaga (Brașov), Dr. Tiberiu Brediceanu (Brașov), Dr. Gh. Dobrin (Lugoș), Vasile Goldiș (Arad), Dr. Iuliu Maniu (Blaj) și Dr. Nicolae Vecerde (Brașov), a rezolvit toate afacerile curente și a luat în discuție măsurile ce se vor dovedi de necesare pentru lucrările de tranziție dela vechiul plan de acțiune, a cărui vigoare expiră, la noul plan de acțiune, care nu este intru toate pus în practică. Îndeosebi s'a resimțit trebuința a se iniția lucrările pregătitoare pentru clara definire a problemelor societății după modificarea de statute și a desluși, opinia publică românească, care în multe privințe nu este încă pe deplin orientată asupra acestor probleme și a măsurii, în care acum se pot rezolvi.

Pentru cenzurarea pieselor intrate la concurs (»fundațiunea Dr. Ioan Mihai«) s'au ales două comisii, constătătoare din d-nii I. Agărbiceanu, (Orlat), Acentu Banciu, (Brașov), Dr. Alexandru Bogdan, (Brașov), — la partea literară — și Gh. Dima, (Brașov), Iac. Mureșianu, (Blaj), Guilelm Șorban, (Dej) la partea muzicală.

Biurul s'a constituit astfel: preș. Dr. Alex. Vaida, vicepreș. Vasile Goldiș, secretar Dr. Tiberiu Brediceanu, casier Dr. Nicolae Vecerde, controlor Dr. Iosif Blaga, membri în comitet Dr. Val. Branisce, Dr. Gh. Dobrin, Dr. Iul. Maniu.

Autonomia Bisericii gr.-cat. românești.

— În atenția sinoadelor protopopești —

Primejdia semnalată de atâtea ori pe baza unor izvoare mai mult ori mai puțin controlabile s'a anunțat oficios de primministrul Tisza prin »cuvintele: autonomia gr. catolicilor se va rezolvi de odată cu a rom.-catolicilor, nici vorba nu poate fi, ca ea să se rezolve deosebit. Aceasta declarație, după formă, admite înțelesuri deosebite, dar în fond are însemnarea categorică: pentru Biserica catolică de orice rit se va crea o singură autonomie. În fața ei e pierdere de vreme orice discuție anevoioasă, orice lamentare neputincioasă. Declarația primministrului Tisza trebuie să ne trezească, trebuie să fie alarma ultimă, trebuie să ne provoace la acțiuni continue, stăruitoare, la luptă înțepită și unitară. Alți oameni, pe alte vremuri, amenințați tot de acest dezastru, se intruniră în congrese de preoți și de mireni pentru a protesta în contra planului intern de a ne răpi lustrul unicel nestemate ce o avem. Astăzi vremurile sunt schimbate, în calea ținerii unui ori mai multor congrese se ridică zeci de pedeci, iar oamenii, înfricați de fel și fel de dezastru, sânt aplicați a reflecta puțin demn la pericolul pus în perspectivă de stăpătornica »mână de fer«.

Binele bisericii trebuie să fie grija principală a noastră a preoților de ori ce grad și titlu. Sântem în preajma celebrării sinoadelor protopopești, obligatoare pentru toate districtele în fiecare primăvară. Să începem deci în cercul nostru modest a achita un dram din datorința ce ne incumbă sub povara dezastrului amenințator. Toate sinoadele protopopești din toate diecezele române gr. cat. să se ocupe cu chestia autonomiei bisericesti, toate să ceară înarticularea între legile țării a auto-

nomiei proprii asigurate provinciei noastre metrop. deosebit de catolicilor altor rituri și mai ales să urgiteze toate sinoadele protopopești convocarea de sinoade diecezane resp. arhidiecezane unde să se manifesteze apoi voința clerului întreg și să se încerce posibilitatea de a o potența cu voința mirenilor într'un congres impunător.

A sta cu mâinile în sin, a aștepta toate dea gata și a recrimina în sus și în jos când dezatrul e la câțiva pași: înșamnă moartea lașului, moarte necuvenită Bisericii aceleia, care are atâtea ucenici mari și mici, vlădici, protopopi și preoți.

»Mulți sunt cei ce se luptă cu noi!»

[Un preot sătean.

ȘTIRI.

— 17 Martie 1914.

O rugare. Apropiindu-se sărbătorile Paștilor, rugăm pe colaboratorii și prietenii ziarului nostru, cari ne-au pus în vedere prețioasa lor colaborare la numărul ae Paști sau cari doresc a contribui cu vre-o lucrare la acest număr, să binevoiască a ne trimite manuscritele cât mai curând pentru a putea fi date, la timp, la tipar.

Știri din România. Săptămăna trecută, dl prim-ministru Ion I. C. Brătianu, însoțit de d-nii general D. Iliescu secretarul general al ministerului de război, general Culcer, general Boteanu și col. Greceanu, d-nii Cotescu, directorul general al căilor ferate române, inginer inspector Saligoi și mai mulți d-ni ingineri, au vizitat teritoriul anexat, interesându-se de noua linie ferată, care leagă orașul Medjidia cu Cadrilaterul. În Silistra li s'a făcut o călduroasă primire iar de aici dl prim-ministru însoțit de toți membrii autorităților, trecând în inspecție în județ, a vizitat toate orașele și satele până la Akadliar, localitate în sudul județului. Pe tot parcursul, în trecere prin plășile Akadliar și Silistra, locuitorii au făcut d-lui Brătianu o vie manifestație.

— În vederea faptului că la finele lunii Martie expiră convenția dintre stat și fabricanții de zahăr, sindicatul agricol de Ialomița a adresat d-lui Radovic, ministrul industriei și al comerțului, o cerere, care va cuprinde în sine, soluțiunea ieftinirii zahărului. Sindicatul a cerut anume statului să încredințeze pe viitor »Uniunii sindicatelor agricole« fabricarea zahărului brut, care să fie apoi expedit diferitelor rafinerii pentru a-l aduce în stare de consumație. — Dl ministru Radovic a examinat intervenția Sindicatului agricol de Ialomița și a promis sindicatului că, dacă într'adevăr soluția propusă va realiza beneficii reale pentru Stat și consumator, o va adopta și va face tot ce-i va sta în putință să o aducă la îndeplinire.

— Alaltaieriseară studenții facultății de litere din București și auditorii cursului de istorie universală predat de dl N. Iorga, i-au făcut o manifestație de simpatie cu prilejul aniversării zilei de 13 Martie 1906. A vorbit studentul C. Părvulescu, în numele studenților, căruia i-a răspuns d. N. Iorga, care în câteva cuvinte a amintit de eurentul naționalist manifestat la 13 Martie 1913 și întinderea luată mai târziu de de acel curent.

— Un comitet de profesori universitari a hotărât să sărbătorească în ziua de 20 Aprilie pe dl A. D. Xenopol pentru alegerea sa ca membru la Academia de științe morale și politice din Paris. În seara acestei zile se va da și un banquet.

Pentru școala comercială din Brașov. Contribuțiile ce se fac pentru zidirea unui nou edificiu pe seama școlii comerciale din Brașov dau rezultate frumoase. Până acum diferitele bănci românești din Ungaria au contribuit cu suma de 86.360 cor., pe lângă care se mai așteaptă încă contribuția a vre-o 40 de institute financiare mai mici. Sumele încasate dela absolvenții școlii comerciale se urcă până acum la 26.640 coroane, iar totalul altor contribuții, parte făcute și parte puse în vedere, e de 5427 coroane. Până azi s-au strâns deci în total 118.427 coroane.

Concertul d-nei Hareti Nemeșiu, care a avut loc săptămăna trecută la Ateneul din București a avut un deosebit succes. D-na Nemeșiu, cu vocea-i frumoasă de soprană, bine cultivată, a cules frenetice aplauze după fiecare bucată executată. Recenzenții tuturor ziarelor remarcă calitățile distinsei cântărețe: notele atacate cu exactitate, rotundime în sunet și multă căldură în interpretare, — calități cari promit d-nei Nemeșiu un strălucit viitor.

Între altele, ziarul »Minerva« scrie următoarele despre concertul d-nei Nemeșiu:

Unul din bunele elemente, eșite din clasa de cânt a d-lui Popoviciu-Bayreuth, este d-na Nemeșiu, care a dat aseară un concert la Ateneu.

Vocea de soprană dramatică, de mare întindere a cântăreței a avut și în concertul de aseară prilejuri fericite de a străluci în arli ca acele din »Aida«, »Ritorna vincitor« și din »Louise« de Charpentier.

Cântăreța stăpână pe o bună școală, în stare să moduleze cu ușurință nuanțele, cu treceri îngrijite în registre—va ajunge desigur, de o perfecțiune și mai mare, de îndată ce ar studia pentru alcătuirea unui repertoriu.

Este una din vocile bune, pe care s-ar putea pune speranță cu vremea, când s-ar alcătui o trupă de operă cu elemente române.

În jurul incidentului dela Metalka. Ministrul austro-ungar din Cetege a predat altaieri ministrului de externe muntegorean răspunsul monarhiei noastre relativ la incidentul petrecut săptămănila trecute la granița austro-muntegoreană. În această notă — după cum se anunță din Cetege — se declară că deși teritoriul dela Metalka, unde se petrecuse incidentul, e considerat ca aparținând Austro-Ungariei, cu toate acestea monarhia noastră e dispusă să numească o comisie pentru anchetarea acestei chestiuni.

Ministrul muntegorean de externe a fost interelat în cameră asupra incidentului dela Metalka. Răspunsul ministrului de externe se așteaptă cu un viu interes, știut fiind că cercurile oficiale din Cetege nu sunt satisfăcute de răspunsul monarhiei.

Moartea poetului Mistral. Senatul român a trimis familiei poetului Mistral, mort la Maillane, o telegramă de condolență, al cărei cuprins este următorul:

»O mare pierdere v-a lovit. Friederic Mistral, poetul provençal, universal cunoscut, cu deosebire prețuit și iubit în România, nu mai este. Memoria sa nu va fi niciodată uitată în România.

»Senatul român m-a însărcinat prin aclamații unanime ca să vă exprim partea vie ce la la durerea dv. — Președ. al Senatului B. Missir«.

Starea sanitară a armatei franceze e cât se poate de tristă. Ultimul număr al foaiei oficiale militare »France Militaire« face un raport despre starea sanitară a armatei pe luna Ianuarie, după care din contingentul de 648.542 vre-o 149.946 soldați sunt bolnavi mai ușor, la companii, iar 21.916 soldați sunt sub îngrijire medicală prin diferitele spitale militare. Conform acestui raport oficios așadar din fiecare mie de soldați patru sute sunt bolnavi.

Congres internațional de pace. Din Haga se anunță: Tratatiele dintre Olanda și Rusia, pentru al treilea congres internațional de pace s'au încheiat cu succes. Congresul se va ține în primăvara anului 1917. Guvernul olandez a invitat Statele să-și numească delegații pentru comisiunea »pregătitoare, care va stabili programul dezbaterilor congresului. Schimbul de scrisori dintre țar și regina Wilhelmina, în care se exprimă marea dorință de pace a împăratului Rusiei, va fi dat publicității.

Răscoală la o fabrică din Petersburg. La fabrica de cauciuc din Petersburg s'au imbolnăvit repentin mai mulți lucrători în urma preparării unui articol care conținea materii otrăvicioase. Femelle muncitoare au căzut în inconștiență și câteva dintre ele au murit. Faptul a stărnit o mare înverșunare printre ceilalți muncitori ai fabricii cari au protestat contra proprietarilor fabricii susținând că fabrica nu e provăzută cu aparatele necesare, din care cauză a obvenit această nenorocire. »Lokalanzeiger« anunță că 1500 lucrători din acea fabrică s'au pus în grevă, de oarece au fost constatate câteva cazuri noi de otrăvire. Intervenind poliția, inspectorul Sapovici a fost rănit cu o piatră. Poliștii au fost respinși din curtea fabricii. Sosind întăriri, greviștii au fost împrăștiați. Autoritățile anchetează cazul.

Știri mărunte. În apropiere de Honolulu a avut loc o explozie pe vaporul Mani, care a fost aruncat în aer. Întreg personalul, constătător din 12 oameni a pierit.

— Boxistul francez Carpentier a fost angajat la un turneu în Australia, pentru suma de 200.000 franci.

— Bugetul Ungariei pe exercițiul anului 1914—1915 s'a fixat cu cheltuieli totale de cor. 2,264.096,830 și cu venituri totale de cor. 2,264,157,883, rezultând un excedent de cor. 61.053.

— Averele Germaniei se evaluează la 397 miliarde și anume: averi particulare în mobile și imobile 200—220 miliarde, proprietăți fonciare urbane 50 miliarde, rurale 50 miliarde, valori străine și capital plasat în străinătate 25 miliarde. Venitul general este de 40

miliarde. Fiecare german dispune astăzi în medie de o avere de 5730 marce.

— Din Berlin se anunță că guvernul bulgar a comandat materialul pentru artilerie pe anii 1914—1915 la uzinele Krupp. La 22 Martie au plecat dela Regensburg spre Bulgaria 21 vapoare încărcate cu șrapnele.

— În urma demonstrațiilor cari au avut loc în contra cosului german din Varșovia, 56 studenți poloni au fost condamnați la pedepse de 1—3 luni închisoare.

— Între Petersburg și Nisnino-gorod se va înființa un serviciu postal cu aeroplane.

— Academia de litere și inscripțiuni din Franța a acordat regelui Victor Emanuel al Italiei premiul pentru numismatică: »Corpus nummorum italicorum.«

— Cunoscutul vas-fantomă »Hamidi« va reprezenta Turcia la inaugurarea canalului Panama.

Din Brașov și Țara-Barsei.

Descoperirea Polului sudic. Aseară a ținut în sala liceului de aici d-nul Matelu Voilean conferența sa anunțată despre descoperirea Polului sudic de către Amundsen. D-l Voileanu a dat o biografie scurtă a exploratorului, a vorbit despre vaporul »Fram« și a descris calea lungă și grea până la polul sudic. Conferențiarul a fost aplaudat.

În stabilimentul Apollo-Bio se va reprezenta Marți în 31 l. c. n. și Mercuri în 1 Aprilie n. filmul cu »vita și patimile lui Isus Christos«. Acest film a fost luat în Palestina, reprezentând numeroase ținuturi pitorești în color. Se atrage deosebita atențiune a publicului din Brașov asupra acestui film, care se reprezintă pentru prima dată în Brașov:

POȘTA ADMINISTRAȚIUNEL.

D-șoarei Valeria Langa, Șinca-nouă: A-bonamentul d-voastră este achitat până la 1 Aprilie a. e.

Poșta Redacțiunii.

Val. în Cluj. Adresa cerută e: București, Str. Nifon 31.

Correspondent. Sibiu. Noi ne-am spus la timp cuvântul. Un nou articol ar fi fost de prisos. Nu vrem să ne repetăm. Ș-apoi ce s-ar fi putut spune mai mult și mai frumos decât ce s-a vorbit la banquet? Ne bucurăm că a-i putut să ne trimeți discurările ținute. Sunt discursuri într'adevăr clasice. Publicându-le fără nici-un alt comentariu e cel mai bun lucru cel putem face. — Mulțumite și salutări cordiale.

ULTIME ȘTIRI.

București 30 Martie. Meetingul de eri al Ligei culturale a fost o grandioasă manifestațiune a cetățenilor capitalei române față de soartea Românilor din Ungaria și Bucovina. În fața unei sale arhipline au luat cuvântul d-nii G. Bogdan Duică, Em. Antonescu, general Stoica, Gh. Banu și Virgil Arion. De încheiere s'a votat o moțiune cam de următorul cuprins:

Cetățenii capitalei, luând cunoștință de înțelesul ultimelor evenimente din viața Românilor de peste munți,

Constată că dezvoltarea lor națională continuă a fi amenințată, la prilejuri de strămoare, le place să pună în evidență comunitatea intereselor între România și Monarhia Austro-Ungară,

Regretă că, din această cauză întregului popor român se impune o luptă cu toate mijloacele cerute de trista situație anormală de astăzi și pentru asigurarea în forme autonome-naționale a liberei dezvoltări a românilor din Austro-Ungaria;

Făgăduesc tot cald și neodihnitul lor sprijin câtă vreme vor dura stările abnormale naționale din Ungaria, Ardeal și Bucovina.

Declară că prietenie sinceră între frați cu noi și adversarii fraților noștri nu se poate întemeia; și

Repetează, că în fața viitorului tugruiitor numai cea mai deplină autonomie poate face din poporul român un stălp neșovăitor al politicii tradiționale.

Proprietar:
Tip. A. Mureșianu: »Bravos« & Comp
Redactor responsabil:
Ioan Brodea.

! Desfacere totală concesionată ! de autorități !

Din cauza desface- **Dimitru Berbecar,** cu începere din 16 Martie
rei magazinului urmează vânzarea totală
BRAȘOV, Strada Hirscher 7. 9-150. Telefon 487. cu prețuri scăzute.
Oarele de vânzare dela 8-12 și 2-6.

Nr. 93/914.

Publicațiune.

Marti în 7 Aprilie a. c. la 10 oare a. m. st. n. se va ținea în cancelaria administrațiilor pădurilor oraș-timiș licitațiune verbală cu ofertele înscris pentru darea în arândă iarba a următoarelor locuri și livezi din revirul oraș-timiș pe timp de 6 ani de la 1915 Ianuar. 1, până la finea anului 1920.

A) Revirul orășenesc.

	pref. d. Str.		
1. Livadea Staffen și Trackó (valea cetății) A, Nr. 4 și 17	cu 10.8 jug. = 65 C.		
2. Livadea Honterus (fără Hula) valea popii A, Nr. 5, 6, 7	12.8 " = 180 "		
3. Pojana flori, păraul gorgan Noa Ple- așa A, 9-15	6.6 " = 30 "		
4. Pojana sucetului B, 11	6.0 " = 40 "		
5. Livezile din Putreda C, I. Nr. 1, 3, 5, 6, 8 și 9	2.7 " = 10 "		
6. Livezile din șaiba a vechie, la sprenc și la fabrica lui Grünfeld C, II. Nr. 1 et 3	11.2 " = 150 "		
7. Livadia comasată înaintea lui Dillenloeh	7.11 " = 140 "		
8. Tâmpa și crucea cotun D, II. Nr. 2 și 4	4.9 " = 30 "		
9. Crucea meșocoiului " " 3 " 5	3.2 " = 10 "		
10. Lunca din Dos (promenada de din sus)	2.0 " = 25 "		

B) Revirul Timiș.

1. Livezile lângă de Csaplia și Szuszai A, 7, 12-31	cu 51.25 jug. = 200 C.
2. Livadia lângă drumul Predealului A, Nr. 38 și 39	6.42 " = 150 "
3. Livadia între Vladit și păroul Csaplăja	1.08 " = 40 "
4. " de la Thótpál și Pünkösdi	4. " = 100 "
5. Lunca lângă Vantșa de sus, din Nr. 114	0.30 " = 2 "
6. " Stația din Timiș de sus	0.64 " = 5 "
7. Livezile din Larga mică și mare Nr. 133 și 134 și din 142	10.0 " = 100 "
8. Livadea „Dreissiger“ lângă cassa pă- durarilor în Timiș de jos	1.50 " = 30 "

Ca vadiu se depune 10% din arândă. Oferte înscris, timbrate, și cu vadiu se primesc până la începerea licitațiunei verbale. Condițiunile de arândă se pot lua în vedere în cancelaria subscrisă.

Brassó, în 7 Martie 1914.

Administrația pădurilor oraș-timiș.

Gunesch
Inginer forest. suprem.

AVIZ! Am onoare a aduce la cunoștința On. public că mi-a sosit pentru

— Sesonul de Primăvară —
cele mai moderne stofe și modeluri.

27-50

Cu toată stima:

Gergely Sándor,
eroitor de dame,
BRAȘOV, Târgul inului 28

DESCHIDERE DE MAGAZIN.

Am onnarea a aduce la cunoștința On. public, că după un period de 22 ani de activitate, am eșit din legăturile cu firma „Friedrich Reiser“ și am deschis pe piața din loc în **Colțul stradei Vămei Nr. 36 (palatul Czell)** un

MAGAZIN

cu articoli de strungărie și umbrele (corturi).

Se află un deposit asortat bine cu umbrele dela genre cel mai ieftin până la cel mai fin arti. oli de galanterie ca rechisite de fumat, bastoane, etc.

Reparaturi ce cade în bransa aceasta ca îmbrăcarea de corturi cu stofe bune cu garanție, reparaturi la umbrele bastoane, gente, păpuși se execută **solid și punctual.**

Rog on. public ami sprijini între-prinderea mea semnez cu stimă **Victor Goldschmidt.**

Cel mai bun isvor de cumpărat:

CLAI ȘI RUM,
PRĂJITURI DE CIAI,
MIERE DIN FLORI,
VIN DE MALAGA,
COGNAC, LICHERURI.

Jul. Teutsch

Magazin de droguerie.
Fondat în anul 1890.
Telefon Nr. 196.

Devânzare.

Un pământ de 6 mil stânjini, situat în comuna Sâmpetru.

Doritorii de al cumpăra să se adreseze judelei comunal din Sâmpetru.

1-3

De vânzare

Subscrisul aduce la cunoștința On. public, că are de vânzare **2 mașini de lustruit lână** (Pelzmaschine), **1 Contin** care scoate firele de tors.

Deosebit de acestea **2 torcătoare cu câte 60 fuse** pentru tors lână, împreună cu toate cele trebuincioase la ele cu transmisio, roate etc.

Mai departe am de vânzare și **2 case** în stare bună în comuna Turcheș Nr. 592 și 593 împreună cu alte mașini noi, ca cele de sus numite.

Doritorii de a cumpăra să se adreseze la proprietarul

2-5

Nicolae Beșleagă,
comuna Turcheș Nr 592.

Anunțuri

primește Administrațiunea
Gazetei Transilvaniei

SAMUEL LIPOT

Cel mai mare magazin în Ardeal de
haine gata pentru bărbați, băeți și fete.

Brașov, Târgul Inului 31-33 (Palatul Czell).

Mare ocasiune de a cumpăra.

Toată marfa din prăvălie se vinde cu prețurile de fabrică, cât va ținea depositul, fără obligament de a cumpăra.

Reuniunile au favorul de prețuri scăzute.

22-30

Ori și ce concurență eschisă.